

DELEN DOET GOED!

**daarom delen we in dit uur van harte:
rebellie en solidariteit,
veerkracht en spirit,
een inspirerend bijbels verhaal
een schaal met brood en een beker wijn.**

Verwelkoming en verontschuldigen

Aan allen van harte welkom.

Moeilijke voorbereiding omwille van de oorlog in Oekraïne....

Welkom aan Reem en Emad, zij gaan hun leven in Gaza (Palestina) schetsen.

Openingslied: “Wat de toekomst ons zal geven”

Voorstelling van het thema

Aansluitend bij het jaarthema “Leven met genoeg, op maat van mensen en planeet” beleven we volop de Veertigdagentijd. Morgen is het reeds de vierde zondag in de Vasten... En straks, van 2 april tot 2 mei, beleven onze moslimgeloofsgenoten de Ramadan.

Voor ons christenen is de vasten het moment bij uitstek om terug te keren naar de bron van waaruit wij leven en een nieuwe adem te vinden voor ons engagement. In het spoor van Abraham en van Jezus blijven we dromen van een samenleving waar ieder waardig kan leven, met respect voor de grenzen van onze planeet.

We hebben gekozen voor één lezing uit Genesis en de duiding of homilie opgesplitst in drie delen.

Openingsgebed

Moge wij ons gedragen weten door de Onnoembare die wij noemen:

Vader – Moeder, Zoon en Broeder en Geest van opstanding in ons midden.

We delen in dit uur van harte:

**rebellie en solidariteit,
veerkracht en spirit,
een inspirerend bijbels verhaal
een schaal met brood en een beker wijn.**

Schriftlezing: ‘De Heer op bezoek bij Abraham en Sara’

Vanaf hoofdstuk 12 in het Bijbelse Boek Genesis, het Boek van de menswording’, wordt Abraham uitgetekend als de eerste van al degenen die op weg zijn gegaan, en die met achterlaten van al het vertrouwde aan Gods Roepstem gehoor hebben gegeven, op hoop van zegen.

Er is aan Abraham een zoon beloofd en een land - dat wil zeggen: een toekomst en een plek waar het goed leven is...Maar van dat gedroomde land valt voorlopig niets te bespeuren, en de schoot van zijn vrouw Sara blijft hardnekkig gesloten.

In **Genesis 18** komt er een plotse doorbraak in deze uitzichtloosheid. Die 'openbaring' wordt bemiddeld door het onverwachte bezoek van drie vreemdelingen bij de eik van Mamre. Moet je horen:

Eens verscheen de HEER aan Abraham bij de eik van Mamre, toen Abraham op het heetst van de dag bij de ingang van zijn tent zat. Hij sloeg zijn ogen op en zag plotseling drie mannen voor zich staan. Meteen liep hij van de ingang van zijn tent naar hen toe; hij boog diep en zei: 'Indien ik genade heb gevonden in uw ogen, mijn heer, ga dan niet aan uw dienaar voorbij. Ik zal water laten halen; was uw voeten en rust hier onder de boom. Nu u bij uw dienaar bent zal ik een stuk brood voor u halen om u te sterken voor uw verdere reis.' Ze zeiden: 'Doe dat. Heel graag.' Abraham ging haastig de tent in naar Sara en zei: 'Neem gauw drie schepel fijn meel, kneed het en bak er koeken van.' Daarna liep Abraham naar de kudde, zocht een lekker mals kalf uit en gaf het aan zijn knecht om het snel toe te bereiden. Toen bracht hij hun wrongel en melk, en het kalf dat hij had laten toebereiden, en zette hun dat alles voor; terwijl zij aten bleef hij bij hen staan, onder de boom. Toen vroegen ze hem: 'Waar is Sara, uw vrouw?' Hij antwoordde: 'Daar, in de tent.' Toen zei Hij: 'Het volgend jaar, rond deze tijd, kom ik bij u terug, en dan zal Sara, uw vrouw, een zoon hebben.' (Genesis 18,1-10a)

Muziek

Duiding bij de Lezing – 1

JHWH had in Gen. 15 een verbond gesloten met Abraham. Als teken daarvan werden de aartsvader en al zijn huisgenoten besneden; er werd hen een 'merkteken' in het lijf gegrift, het typische bewijs van hun eigen identiteit als volk. Daarover werd in het vorige hoofdstuk (Gen. 17) verteld.

Op het moment dat ons verhaal begint, zat vader Abraham bij de ingang van zijn tent nog te bekomen van die ingreep, zeggen de Joodse commentaren. Op het schilderij van Marc Chagall: 'Abraham en Sara ontvangen de drie mannen', valt er, voor wie goed toekijkt, een heel pikant detail: te bespeuren! Zie hoe Abraham met zijn handen tussen de dijen nog de pijn staat te verbijten van de pas gebeurde besnijdenis – Chagall kende zijn Bijbel heel goed én had als elke rechtgeaarde Jood nogal wat zin voor humor. Maar dat detail is veelzeggend. De aartsvader was zich nog maar pas goed bewust geworden van zijn eigen identiteit; hij voelde de pijn van de besnijdenis nog branden in zijn lijf, en besepte nog maar nauwelijks wat die inlijving in een 'eigen volk' zou meebrengen aan rechten en plichten. En nu gebeurt er al direct een nieuwe 'ingreep' in zijn leven, een grote uitdaging voor en een felle beproeving van die pas verworven identiteit. Er komen ongevraagd vreemdelingen in zijn leven binnen gestapt, mensen die 'anders' zijn. De vraag is: hoe zal hij daar op reageren: exclusief of inclusief..?

Het bestaan van Abraham en Sara was tot voor deze ontmoeting eerder 'exclusief', gericht op de toekomst en de vruchtbaarheid binnen de eigen kleine kring, het eigen volk, de eigen stamboom.

Het bezoek van de drie onverwachte gasten breekt ineens hun kleine wereld open, leert hen 'inclusief' te denken en te leven, en dat zorgt ervoor dat hun toekomst in de schoot valt, een toekomst die de wijde wereld om hen heen volop reden tot lachen geeft...Isaak ('God geeft ons reden tot lachen') wordt pas verderop in het verhaal geboren (Gen. 22,1-7), maar de lezing van vandaag brengt de belofte dat hij komen zal, definitief dichterbij.

Aartsvader Abraham is in de Bijbelse traditie het prototype geworden van de gastvrijheid zelve. Uitgebreid wordt verteld hoe hij de toevallige passanten uitnodigt in zijn tent en alles doet om het hun naar de zin te maken. Het beste van het beste wordt klaar gemaakt, en zoals dat in het Oosten blijkbaar gaat, de gastheer eet zelf niet mee, om er beter voor te kunnen zorgen dat het zijn gasten aan niets ontbreekt.

In de Joodse traditie wordt later verteld dat zijn tent eigenlijk vier ingangen had, zodat hij gasten uit elke windrichting kon naar binnen halen. Ook in de Koran wordt Abraham zondermeer de grondlegger van de gastvrijheid genoemd.

Schilderij van Marc Chagall: Abraham met de drie vreemdelingen
Getuigenis Reem en Emad

Uit het projectaanbod van Broederlijk Delen, kozen we Palestina als land, omdat we Palestijnen die uit Gaza komen onder onze burens tellen. Wat is er boeiender dan hun persoonlijke aanwezigheid en getuigenis.

Muziek

Duiding bij de Lezing – 2

Abraham en Sara zijn als vreemdelingen het land Kanaän binnengetrokken. Zij mochten er te gast zijn, min of meer geduld door de autochtone bewoners. Ze hadden er recht op een 'tijdelijk verblijf', maar kregen er letterlijk en figuurlijk nauwelijks voet aan de grond. De plek waar zij woonden, werd nooit hun eigendom.

Dat is typisch bijbels: voor JHWH, de God van Israël, is de aarde voor niemand te koop. Ze blijft een goddelijk geschenk, waarover je maar tijdelijk kan beschikken, zodat in principe iedereen en niet alleen de toevallige 'bezitter' van het land er in vrijheid en vrede kan leven. Gods volk kreeg er later het recht op wonen, de kans om welzijn en welvaart op te bouwen, maar ook de plicht om een verbond van vrede te sluiten met de burens binnen en buiten Kanaän, de opdracht om als gastland zelf altijd gastvrij te zijn voor vreemdelingen.

Abraham en Sara hebben daar, in de afwisseling van zwerven, zich even settelen en weer verder trekken, in het 'niemandslaan' tussen het verleden dat voor hen onvruchtbaar en onleefbaar was gebleken en de toekomst die hoogst onzeker bleef, een God op mensenmaat aan den lijve leren ervaren. Eén die met hen mee wilde zwerven: JHWH, die zowel vreemden als ingezetenen van het land vrij maakt ten leven...

Muziek

Duiding bij de Lezing – slot

In Gen. 18,1 wordt gezegd dat JHWH aan Abraham verschijnt. In 18,2 is er echter ineens sprake van 'drie mannen'. Subtiel en bijna onopvallend gebruikt de verteller verder voor de bezoeker(s) enkelvoud (18,3 en 10) én meervoud (18,5 en 9) voortdurend door elkaar.

Exegeten hebben zich hierover het hoofd gebroken en er allerlei verklaringen voor gezocht. We kunnen onze (moderne) behoefte om de exacte identiteit van Abrahams gast(en) te achterhalen maar beter laten varen. De verteller laat het bewust in het midden. Volgens hem is het God die bij Abraham en Sara op bezoek komt in de gedaante van drie vreemdelingen. Geruisloos, als vanzelfsprekend, gaan die twee in elkaar over. En telkens wanneer het meervoud van de drie zich verdicht tot het enkelvoud van de Eén, is Hij in het spel, de God wiens Naam is 'Ik-zal-er-zijn'...Dit is duidelijk de enige manier waarop de verteller deze goddelijke openbaring ter sprake kan brengen. Als zoiets onmogelijks verteld moet worden, - dat God opdaagt in de indommelende, niets vermoedende mensenwereld, op het heetst van de dag, als iedereen met zichzelf bezig is en zoekt naar wat rust voor de eigen tentingang – kiest onze auteur van Genesis heel bijbels-trefzeker voor enkele 'stand-ins' : drie vreemdelingen die als goddelijke ambassadeurs op zoek zijn naar een gastvrij onthaal...

De traditie zegt ook dat de gulle gastvrijheid waarmee Abraham de drie gasten bij zijn tent ontving, niets te maken had met het feit dat hij meteen beseftte dat zij engelen waren of Godsgezanten. Zou dat wel zo geweest zijn, dan had zijn gastvrijheid een bijmaak gehad van opportunisme en eigenbelang. Een Joodse commentaar weet zelfs te vertellen dat Abraham, toen hij een eerste vermoeden begon te krijgen dat JHWH Himself bij hem op bezoek was, gezegd zou hebben: 'Pardon, Mijnheer de Allerhoogste, zou U hier even willen wachten tot ik eerst die drie vreemdelingen te eten en te drinken heb gegeven?'

Daar valt, zegt de traditie, een belangrijke les uit te leren. Bezig zijn met een aards gebod als gastvrijheid is een hoogst belangrijke vorm van 'gods-dienst', van 'eredienst' zelfs... En omgekeerd: een religieuze ervaring waarin men meent rechtstreeks met God in contact te komen, mag er nooit toe leiden dat men de mens die op ons een beroep doet niet meer in zijn blikveld toelaat.

Geloofsbelijdenis (dit beamen is vandaag onze geloofsbelijdenis)

Voorbeden

- Laten we bidden voor het Oekraïense volk en bidden we voor vrede: dat de rede en het overleg het mogen halen op bewapening en machtsvertoon. Laat ons bidden.
- Dat de Orthodoxe kerkverantwoordelijken van Oekraïne en van Rusland beiden vanuit hetzelfde Evangelie veerkracht en verbeeldingskracht vinden om samen uitwegen te zoeken naar vrede, naar begrip en verstandhouding in deze zo moeilijke situatie. Laat ons bidden.
- Voor Theatre Day Productions in Gaza, Palestina. Dat zij kinderen en jongeren blijven samenbrengen en hen via theater hoop en perspectief bieden op een andere toekomst. Dat bij hen het vertrouwen groeit dat ze er mogen zijn. Laat ons bidden.

**Als Gij bestaat, bewerk ons dan.
herschep ons hart en ons verstand.
Dat wij ontvankelijk worden voor uw naam.**

- Bidden we voor de kerk, voor Het Veer waar leerhuis en liturgie een ritueel zijn, waarin wij een keuze maken voor een nieuwe wereld. Een keuze voor de miljoenen slachtoffers van het heersende ik-en-eigenbelang-systeem, een 'eucharistie' volgens de oudste traditie van de Jezusbeweging. Laat ons bidden.
- Laat ons bidden voor onszelf dat we standhouden en daadkrachtig zijn in onze wereld.

Dankgebed – “Groter dan ons hart” (CD – refrein meezingen)

In Jezus' naam brood breken en delen betekent: dat je een wereld wilt waar brood zal zijn en waardigheid voor alle mensen. Zijn beker drinken betekent: je sterk maken voor een nieuw verbond met alle mensen, nu en in de toekomst, kome wat komt.

Onze Vader

We delen brood en wijn

We drinken en klinken op mensen en wensen....

Ons economisch systeem is belastend voor mens en planeet. Dat is geen mening maar een feit. Hoe ga je daarmee om?

Willen wij werk maken van een duurzame wereld zonder ongelijkheid? Door samen te werken overal ter wereld is dat perfect mogelijk. Want wist je dat als 25% van de mensen ervoor kiest om te delen en te herverdelen, dat genoeg is om het 100% anders te doen? (folder BD) – (soep)

Om af te sluiten en zending

Het is niet toevallig dat aartsvader Abraham zich in de episode van Genesis 18 die direct volgt op het verhaal over de ontmoeting met de drie vreemdelingen bij de eik van Mamre, zal opwerpen als advocaat voor de rechtvaardigen in de onleefbaar geworden steden Sodom en Gomorra.

Zo concretiseert zich in dit merkwaardige hoofdstuk uit het 'Boek van de Menswording' **gaan-de-weg steeds meer de roeping van Abraham (dat is: de roeping van elke gelovige, tot op vandaag: gastheer zijn voor de vreemdelingen, advocaat worden van diegenen die dreigen ten onder te gaan in de 'verziekte' steden der mensen, uitsluiting en onleefbaarheid met man-en-macht tegengaan (in plaats van alleen maar met de eigen toekomst en overlevingskansen bezig te zijn en al of niet gelukzalig in slaap vallen bij de ingang van je eigen tentje van voorlopiegheid...**

Moge de eeuwige ons blijven leren elkaar te zegenen en te behoeden dat wij ons keren naar elkaar en niet uit het oog verliezen allen die aan onze zorgen zijn toevertrouwd.

Hij zegene en Hij behoeve ons mocht zijn aangezicht over ons lichten en genade ons deel zijn.

Hij wende zijn ogen tot ieder van ons en geve ons vrede.

Slotlied: “Wie anders zou de wereld dragen”

Mededelingen en napraten

Dank je wel voor het samen vieren.
Jaak, Josette, Odette

Inspiratie vonden we bij:

Broederlijk Delen
Geert Dedecker
Huub Oosterhuis
Marc Chagall

Denk aan de anderen *Mahmoud Darwish*

Wanneer je ontbijt maakt, denk aan de anderen,
vergeet niet de duiven te voederen.

Wanneer je je oorlogen start, denk aan de anderen,
vergeet niet diegenen die vrede willen.

Wanneer je je waterrekening betaalt, denk aan de anderen,
die moeten drinken van de wolken, niet van de kraan.

En **wanneer** je thuis komt – in je huis – denk aan de anderen,
zoals diegenen die in tenten wonen.

Wanneer je in slaap valt terwijl je sterren telt, denk aan de anderen,
die geen plaats vinden om te slapen.

En **wanneer** je zoekt naar zingeving met geleerde metaforen, denk aan de anderen,
die het recht om te spreken hebben verloren.

En **wanneer** je aan de anderen denkt, ver weg, denk aan jezelf en zeg:
ik ben een kaars in de duisternis.

فَكَرِّ بِغَيْرِكَ
وَأَنْتِ تُعَدُّ فُطُورَكَ، فَكَّرِ بِغَيْرِكَ
لَا تَنْسَى قُوَّةَ الْحَمَامِ
وَأَنْتِ تَخُوضُ حُرُوبَكَ، فَكَّرِ بِغَيْرِكَ
لَا تَنْسَى مَنْ يَطْلُبُونَ السَّلَامَ
وَأَنْتِ تَسُدُّ فَاتُورَةَ الْمَاءِ، فَكَّرِ بِغَيْرِكَ
مَنْ يَرْضَعُونَ الْغَمَامَ
وَأَنْتِ تَعُودُ إِلَى الْبَيْتِ، بَيْتِكَ، فَكَّرِ بِغَيْرِكَ
لَا تَنْسَى شَعْبَ الْخِيَامِ
وَأَنْتِ تَنَامُ وَتُحْصِي الْكَوَاكِبَ، فَكَّرِ بِغَيْرِكَ
ثُمَّ مَنْ لَمْ يَجِدْ حَيْزاً لِلْمَنَامِ
وَأَنْتِ تَحْزَنُ نَفْسَكَ بِالْأَسْتِعَارَاتِ، فَكَّرِ بِغَيْرِكَ
مَنْ فَقَدُوا حَقَّهُمْ بِالْكَلامِ
وَأَنْتِ تَفَكِّرُ بِالْآخِرِينَ الْبَعِيدِينَ، فَكَّرِ بِنَفْسِكَ
قُلْ: لِيَتْنِي شَمْعَةٌ فِي الظَّلَامِ

Translation

Poem by Mahmoud Darwish
"think upon others"

When you prepare your breakfast, think upon others
Do not forget to feed the pigeons
When you engage in your wars, think upon others
Do not forget those who demand peace

As you pay your water bill, think upon others
Who seek sustenance from the clouds, not a tap
And when you return home – to your house – think upon others
Such as those who live in tents
When you fall asleep counting planets, think upon others
Who cannot find a place to sleep
And as you search for meaning with fancy metaphors, think upon others
Who have lost their right to speak

And when you think of others, far away, think of yourself
And say: I am a candle in the darkness